

1923 július 23.

ZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ESTI-ESTERLEK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Égész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 3:50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 1:20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 126. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ab 11. — 1923. július 24. Kedd

A mi tragédiánk

Nem akarunk felületesen általánosítani mert vannak nemes és tiszteletreméltó kivételek de a nemzsidók szerint kétféle adottságból kiindulva itélük meg a zsidókérdést: vagy nem ismerik a problémát, vagy nem akarják ismerni. Az előbbiek a jóindulatúak, az emberségesen gondolkodók, akik ha rideg valóságábrá látnak a zsidó nép sorsát és törekvéseit, nyilván önmaguktól rájönnek a megoldás lehelyesebb módjaira; az utóbbiak, a gyűlölködők és rosszakaratók, akik már előzetes elfogultsággal nyulnak hozzá a kérdés megvizsgálásához. A bukaresti román sajtó az utóbbi napokban ismételtelen foglalkozott a napirenden levő erdélyi zsidó iskolakérdéssel. A cikkekben nagy megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy a román sajtó, vagy legalább annak demokratikus része, a legnagyobb jóindulattal és a modern jogrendnek megfelelő érzéssel igyekszik igazságos megoldást kiharcolni a zsidó iskolák ügyének. Am a látható jóindulat ellenére sem hangzott el a sajtópolémia kapcsán egyetlen olyan javaslat, amely ténylegesen és a zsidóság kívánságának megfelelően oldaná meg a kérdést. E feltűnő ellentmondás oka nyilvánvaló: a román sajtó nem ismer bennünket. Nem ismeri az erdélyi zsidóságot, sajátos tagozódását, céljait, törekvéseit és innen a hibás következtetés. Nincs jogunk és nem is akarjuk megkockáztatni a feltevését, hogy a sajtó nem akar ismerni bennünket. Ez alkalommal nem a sajtóban és nem a közvéleményben van a hiba, de bennünk erdélyi zsidókban, akik nem tudtuk és nem akartuk megtalálni a módokat, hogy valóban megismerjenek bennünket.

Aki kívülről nézi a mi problémáinkat, ha még oly jóindulatu is, igen könnyen eshet tévedésbe és még könnyebben vonhat le hibás következtetést. A zsidó iskola ellen egységes támadás indult meg a kormány részéről, a rendeletek egyformán sújtottak minden zsidó iskolát, a nyelvi kényszer egyformán veszélyeztette az iskolák fennmaradását, de még a közös baj sem tudta kitérlelni az erdélyi zsidóságból az elhatározást, hogy egységes megmozdulással igyekezzék kiharcolni vitássá tett jogát. Valósággal tragikus, ami a zsidó iskoláügyben eddig történt. Küldöttség küldöttség után járt Bukarestben és kopogtatott miniszteri szobák párnázott ajtóin és valamennyien más-más irányú kívánságot hangoztattak, másképp vázolták a zsidóság kívánságait az iskola tekintetében és még csak kísérlet sem történt arra nézve, hogy a hivatalos tényezők, akiket a zsidóság minden árnyalatával szemben ugyanaz az alapérzés vezet, egységes képet nyerjenek céljainkról és szükségleteinkről. **Első komoly harcunknál a legteljesebb szétszakítottság képét mutattuk.** A zsidó küldöttségek között akadt olyan is, amely az asszimiláció jogán követelte a zsidó iskola elismerését, amely az asszimilációt mint az erdélyi zsidóság pozitív programját állította a kormány elé és beigézte, ha még néhány évig engedélyezik a magyar oktatási nyelvet, úgy a következő zsidó generáció román nemzetiségű lesz, mert a zsidó iskola ebben a szellemben fogja őket nevelni.

Ezekben a fenyegető napokban nem tartjuk célszerűnek, hogy vitába, pörbe szálljunk önmagunkkal. De mint elgondolkoztató jelenléte fel kell említenünk e kiszámolhatatlan hatású eltévelyedést, hogy az erdélyi zsidóság és a szülők ezrei, akik gyerekeik sorsáért agódnak, a szomorú példából is lássák, mi a legfőbb akadálya annak, hogy a zsidó iskola

problémája még mindig nem jutott nyugvópontba. A román sajtó és a közvélemény nincsen tájékozva arról, mit akarunk. Nem látja az utat, amely felé törekszünk, mert számtalan ellentétes irányú utat mutattak neki eddig. Mindegyikre azt mondták: ez az erdélyi zsidóság útja. Holott az erdélyi zsidóság ebben a kérdésben egyformán érez. Iskolát akar, zsidó iskolát és az iskolához való jogának elismerését kívánja a kormánytól. Az ellentéteket befelé kellett volna tisztáznunk, a belső kérdéseinket magunknak kellett volna megoldanunk, a kormánytól csak egyet kellett volna követelnünk: a zsidó iskolát. Ehelyett a ja-

vaslatok és megoldások egész seregével lépünk a kormány elé, amelyekből azt fogja ki választani, amelyik számára a legkedvezőbb. Tehát a legkevésbé zsidó, az egyiket ki fogja játszani a másik ellen s egész biztos, hogy a lehetőségek maximuma helyett ismét a lehetőségek minimumát fogjuk kapni. Ujabb fejzete ez a zsidóság galut-tragédiájának, amely felkísért mindig, valahányszor a zsidóság felelőtlenül intézi önsorsát. Emiatt szenved a zsidó-ügy kétezer év óta vereséget s ezellen hirdet harcot az új zsidó gondolat, amely a megújuló nép egységes arculatát mutatja a világ felé.

Poincaré tanulmányozza az angol válaszcjegyzéket

A francia sajtó megállapítja, hogy a jegyzék Németországot támogatja. A londoni német nagykövét a kiűritéstől teszi függővé a passzív ellenállást. Augusztus 1. előtt elküldik a jegyzékre a választ

Páris, július 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol válaszcjegyzék vasárnap délelőtt érkezett meg a francia fővárosba. Poincaré azonnal megkezdte a jegyzék tanulmányozását. A jegyzék tartalmát titokban tartják, mindössze annyi szivárgott ki, amennyit az angol lapok az elküldés előtt közöltek. Itteni politikai körökben az a vélemény, hogy Franciaország semmiesetre nem megy bele abba, hogy Németország fizetőképességének eldöntésére nemzetközi bizottságot küldjenek ki. A „Liberté” megállapítja, hogy a válaszcjegyzék általánosságban

Franciaországgal szemben Németországot támogatja.

A válaszcjegyzéket, mihelyt Poincaré befejezte tanulmányozását, Theunis belga miniszterelnök és Jaspar külügyminiszter Poincaréval együtt részletes tárgyalás alá veszik. Ekkor egyuttal ki is dolgozzák a jegyzékre adandó válaszczervezetet. Ha semmi akadály nem jön közbe, a tervezet még a hét végén elkészül és

a választ előreláthatólag még elseje előtt elmeleg Londonba.

Londoni távirat szerint Stahmer német nagykövét a jegyzék elküldése után ismét felkereste Curzon külügyminiszter, akinek újólaj értésére adta, hogy a Ruhr-vidék kiűritése nélkül a passzív ellenállást semmiesetre nem szüntetik meg.

A francia válaszczervezetet úgy Párisban, mint Londonban és Berlinben feszült érdeklődéssel várják. Berlinben általában pesszimista hangulat uralkodik. Londonban sem tartják teljesen valószínűnek, hogy Franciaország elfogadja Anglia feltételeit.

Párisban pedig a jobboldali sajtó Anglia és Németország ellen uszít.

A legközelebbi napok mindenestre döntő jelentőségűek lesznek egész Európa sorsára, mert abban az esetben is, ha a francia kormány a választ elfogadja és akkor is ha visszautasítja: mindkét esetben messzire kiható események következnek.

Bernard Shaw a Ruhr-vidékre utazik

A „Petit Parisien” szerint a francia kormány az a terve, hogy az angol jegyzék kérdésében ezentul kizárólag a külügyminisztériumok érintkezzenek. Valószínű, hogy a francia és belga külügyminiszter már a hét végén találkozik Brüsszelben vagy Párisban. Franciaország és Belgium mindent el akar követni, hogy Londont kielégítse, annál is inkább, mert Anglia még az augusztus 3-án kezdődő parlamenti szünet előtt választ szeretne kapni. Az angol munkáspárt vezetői Ramsay

Macdonald, Henderson és Bernard Shaw a napokban a Ruhr-kérdésről megbeszélést tartottak, amelyen Wanderwilde belga, Leon Blum és Braun francia szocialista vezetők is résztvettek. A megbeszélésen megállapodtak abban, hogy

Bernard Shaw a Ruhr-vidékre utazik,

ahol tanulmányozni fogja a lehetőségeket, amelyek mellett a Ruhr-konfliktust a legrövidebb idő alatt el lehet intézni.

A legnagyobb vasuti katasztrófa

Kétszáz halottja és háromszáz sebesültje van a katasztrófának. Nemzeti pompával temetik az áldozatokat. Rögtönzött barakkórházakban ápolják a sebesülteket. Plevna lakossága meg akarta illosolni a katasztrófaért felelős vasutasokat

Szofia, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap szűkszavu távirati jelentés alapján hirt adtunk már a Szofia—Plevna vonalon történt borzalmas méretű vasuti katasztrófáról. A katasztrófa döbbenetes részletei, amelyek Bulgária egész lakosságát izgalomban tartják, csak mára bontakoztak ki teljességgel.

A Szofiaból ezte hét órákor induló 26. számú gyorsvonatnak a menetrend szerint Dolni Damnieban, vagy Jagenben találkoznia kell a Várnából induló 25. számú személyvonattal. A katasztrófa éjszakáján menetrendszerinti pontossággal éjszaka egy órákor futott be a gyorsvonat Dolni Damnie állomásra. Ugyanakkor érkezett meg a várnai személyvonat Jagenbe. Elsőírás szerint a személyvonatnak Jagenben be kellett volna vár-

nia a gyorsvonatot. A két forgalmi iroda hanyagsága folytán azonban a két vonatot

egyidőben indították el mindkét állomásról.

Dolni Damnie és Jagen között a vasuti pálya hatalmas sugarú félkörös ívben halad. Így sikerült a személyvonat mozdonyvezetőjének még idejében észrevenni a robova közeledő gyorsvonatot. A mozdonyvezető azonnal megállította a személyvonatot és vészjeleket adott le. A személyvonat megriadt utasai pánikszereleg menekültek a vonatról és a nagy tumultusban csak alig egynehányan sikerült elhagyni a vonatot.

A szótiai gyors a vészjelek dacára teljes gőzzel robozott előre és pár perc múlva

kereskedelmi és ipari okmányokat

körleveleket

cégkártyát

levélpapírost

számlát

golcsóbb árban eltűnően ele-ans kivitelben szita Kadima-nyomda Rt.

gyár

önlegesség

1438

kaphatók!

üzve 24 lej

uk,

2 négyzetmé- gyártmányuval

se Cluj

ine

RSASÁG

nyork

ban. (ikai) szükség- tok

szfina)

tt.

ításokat nyújt, gál a

A. R.

DIA

hatalmas recsegés-ropogás és iszonyatos jajveszkelés verte fel az éjszaka csendjét.

A teljes gözzel robogó gyorsvonat Jagentől mintegy hat kilométerre a nyílt pályán belerohant a nyílt pályán vesztglő személyvonatba.

Az összedűközés leirhatatlan borzalmas eredménnyel járt. A gyorsvonat két mozdonya, a személyvonat mozdonya és a postakocsik pozdorjává zúzódtak. A lokomotivok kazánjai irtóztató dördüléssel robbantak fel és a káotikus hangzavart teljessé tette a haldoklók és sebesültek százainak iszonyatos halálordítása. A koromsötét éjszakában a nyílt pályán órákig tartott a pánik. A sebesültek kétségbeesetten rimáinkodtak segítségért. Az épen menekültek az éjszaka borzalma az örületbe hajtotta és bomlott aggyal, segítsére képtelen kézzel, jajveszkelve futottak el a halálvonattól be az éjszakába.

A Plevnából érkezett segélybizottság szeméi elé borzalmas látvány tárult.

Tizenkét vagon roncsai szanaszéjjel egymásraborultán, törzsnélküli végtagok és végtagok nélküli törzsek százait takarták.

A pályatesten, amely ötszáz méter hosszúságban zúzódt szerteszéjjel, apró patakokban bőven ömlik a vér.

Az eddigi vizsgálat eredménye szerint a katasztrófának kétszáz halott és háromszáz sebesült áldozata van.

A sebesültek nagyobbrésze életveszélyesen sérült meg és az orvosok véleménye szerint a sebesültek felének életbenmaradása kétséges.

Jellemző, hogy a katasztrófa helyén 1920-tól máig már kétszer történt karambol, de mind a két szerencsétlenség jelentéktlenebb méretű volt. Az illetékes hatóságok kötelességmulasztása annál súlyosabban esik latba, mert a sorozatos vasúti katasztrófák meggondolásra kellett volna kényszerítsék az illetékes ténylezőket, hogy a súlyosabb kiemeneteli katasztrófának idejekorán elejét vegyék.

A katasztrófa szörnyű méretei leirhatatlan megdöbbenést keltettek Bulgária-szerte.

Egész Bulgária gyászol.

A katasztrófa színhelyét a lakosok ezrei keresik fel óráról-órára, mindenki a hozzátartozóját kutatja. Ösztönös reménységgel előbb az épen menekültek, majd a sebesültek között keresi ki-kí hozzátartozóját és ha seholse találja, ijedt rémülettel kutat a romok között, aggodalmommal teli, hogy egyszerre csak rábukkan a keresett megocsonkított hullájára.

Tegnap a közlekedésügyi miniszter a helyszíntre érkezett és személyesen vezeti a mentési munkálatokat. A szomszédos mezőkön

Barakkórházat állítottak fel néhány óra alatt,

hogy a szállítással ne keckáztassák a sebesültek életét. A barakkórházakba Szófiából és Plevnából a kormány számos orvost rendelt ki, azonkívül gondoskodott a szükséges kóti- és gyógyszermennyiség odaszállításáról is.

A katasztrófa áldozatait nemzeti pompával temetik el holnap jagenben.

A hivatalos vizsgálat a jageni állomási személyzet bűnösségét állapította meg. A bűnös vasutasokat a kormány rendelkezése tartóztatták és Plevnába szállították.

Plevna feldühödött lakossága

a letartóztatott vasutasokat kitepte a csendőrök kezei közül és botokkal ültelgelni kezdte.

A csendőröknek csak nagy fáradtság után sikerült a letartóztatottakat a tömeg lincselési szándékától megmenteni. A letartóztatottakat az államügyész rendelkezése ma Szófiába szállították át.

A megrongált pálya helyreigazítási munkálatait ma megkezdték. A forgalmat egyelőre átszállással bonyolítják le.

* „Olla“ gummi használata feltétlen biztonságot nyújt.

Királyi kitüntetés és egyévi börtön egyazon cselekedelért

A csernovitzi hadbíróóság ítélete egy nem létező merényletért

(Csernovitz, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csernovitzi hadbíróóság legutóbbi ülésén szenzációs politikai bűnpert tárgyalta. A per vádlottait — egy mérnököt és egy utmestert — a vádirat az állam biztonsága és a trónörökös élete ellen tervezett merénylettel vádolta.

Az izgalmas lefolyású tárgyaláson, amely elé Csernovitz összlakossága osztatlan feszült figyelemmel tekintett, Burisescu ezredes elnökölt, a vádat Popovici kapitány képviselte, a védelmet pedig dr. Marcu és dr. Vanciu ügyvédek látták el.

Egy hidéplítés honyodalmai

A tárgyalás megnyitása után az ügyész felolvassa a terjedelmes vádiratot. A vádirat Schmergel mérnököt és Frunz utmestert azzal vádolja, hogy a tavaszi országos automobilverseny alkalmából merényletet kíséreltek meg az ország biztonsága és a trónörökös élete ellen.

A vádirat felolvasása után a védők vázolták a tényállást. Eszerint januárban Schmergel mérnök, aki építési vállalkozó, megbízást kapott a klinikai hid újraépítésére. A hidéplítés költségeit kétezahatvan ezer lejre kontemplálták. Ebből az összegből Vicol mérnök bukovinai közmunkatügyi vezérigazgató hatvanötezer lejt folyósított előlegképen Schmergel mérnök kezébe. Tekintettel arra, hogy az állampénztár nem bocsátotta a szükséges összeget a mérnök rendelkezésére, a hidéplítés munkája igen lassan haladt előre. Schmergel mérnök minden kérésére egyforma lakonikus választ kapott. Nines pénze. Időközben közeledett az automobil verseny napja, amelyen tudvalevőleg Károly trónörökös is résztvett.

Csernovitz város katonai parancsnoka, aki

tudta, hogy a hid még nincsen készen, írásbeli paranccsal felszólította Schmergel mérnököt, hogy a hidat három napon belül állítsa helyre. Schmergel mérnök hiába hivatkozott arra, hogy sem a szükséges pénzösszeg, sem a szükséges anyag nem rendelkezik, a tábornok hajthatatlan maradt és a munkálatok elvégzésére százhusz hidász-katonát rendelt ki. Schmergel mérnök ekkor hiéttelen erőfeszítéssel százharmincötezer lej kölcsönt szerzett. Maga mellé vette Frunz utmestert és a rendelkezésükre álló százhusz katona segítségével három nap alatt annyira rendbehozták a hidat, hogy a versenyautók incidens nélkül robbaghattak végig a hidon.

Politikai hosszú koholta a vádat

Egy Draita nevű klinikai iparos, aki egy választási kampányból, kitolyólag Frunz utmesternek politikai ellenfele, kevéssel az automobilverseny lezajlása után feljelentette Frunzot, hogy az általa épített hid egyes deszkáit meglazította és így merényletet kíséreltek meg a trónörökös élete ellen. A hadbíróóság helyt adott a feljelentésnek, Schmergel mérnököt és Frunz utmestert letartóztatta és megindította ellenük a vizsgálatot.

A védők ezek alapján kérték védencaik felmentését és szabadlábrahelyezését.

Királyi kitüntetésről a börtönig

A hadbíróóság tanácsa hosszas tanácskozás után Schmergelt és Frunzot az állam biztonsága és a trónörökös élete ellen elkövetett merényletben mondotta ki bűnösnek és mindkettőjüket egyévi börtönre ítélte.

A legjellemzőbb, hogy Schmergel mérnöknek Ferechide, az automobilklub elnöke írásbailag mondott köszönetet munkásságáért, a király pedig a „Román Korona Rend“ keresztjével tüntette ki. Az ítélet széles körben óriási megdöbbenést keltett.

Egy vicclap robbantotta fel a nagyváradi Wechsler-raktárt

A szombat esti tűzvész kulísszál. A raktár teljesen leégett. 150.000 lej a kár

(Nagyvárad, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Wechsler Adolf-cég raktárában keletkezett tüzről vasárnapi számunkban már beszámoltunk. Ujabbán igen érdekes részletek derültek ki a tűz okáról. Eszerint a tűz előidézője tulajdonképpen egy „Ghimpele“ (Tövis) című román vicclap szerkesztője, Tamarineanu, aki a város támogatásával hetenkint népünnepeplyt rendez az Ezredévi Emléktéren. A népünnepeply ténylegesen kárpótlás a szerkesztőnek azért, mert lapja nem fog.

Azonkívül, hogy népünnepeplyeket rendezhet, Tamarineanu még ötezer lej segélyt kapott a várostól újságja fentartására. A népünnepeply belépőjegyeit rendszerint rákényszerítik a kereskedőkre, akik azonban az utóbbi időben már elutasították maguktól ezt a kedveskedést. A szerkesztő ekkor rulettet állított fel az Emléktéren, amely elég tekintélyes jövedelmet biztosított neki. A népünnepeply külsőségei abban nyilatkoztak meg, hogy az esti órákban a város közepéről izzó rakéták röpöpentek fel, amelyek egész utcákat bevilágítottak. Ez az első eset, hogy valaki rakétákat bocsáthatott fel bent a városban. Eddig még soha ilyesféle engedélyt még nem adtak. A tüzet okozó rakéta lángolva hullott le a Wechsler Adolf-cég raktárának kátránytetejére, amelyet átégetve, bezuhant a raktárba a benzines és terpentines hordókra. Az egyik benzinhordó azonnal felrobbant és utána egymásután explodáltak a többiek.

A földszintes raktár két óra alatt teljesen leégett. A kár meghaladja a 150 ezer lejt.

..... Felfedezték a skárlát bacillusát. Rómából jelentik: Oristino, a palermoi klinika igazgatója felfedezte a skárlát bacillusát. Az akadémia tegnapi ülésén tartott felolvasásában számos kedvező sikertől számolt be.

Leszállított árák!

HARISNYA, KEZTYŐ ÉS KÖTŐTÁRU KÜLÖN-LEGESSÉGEK EREDETI GYÁRI ÁRBAN ÁRUSITTATNAK

BLATT

Leszállított árák!

KÖTÖTT-SZÖVÖTT ÁRUHÁZA CLUJ KOLOZSVAR FÖTÉR 13. SZÁM ALATT

Állami tisztviselőknek külön engedmény!

HA BUTORT, ZONGORÁT

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYAR RÉSZV. TÁRS. butortermit

KÜLFÖLDI ÁTUTALASOKAT

ERDÉLYI BANK ÉS TAKARÉK-PÉNZTÁR RESZVÉNYT. CLUJ

TUNGSRAM A legjobb villanykörte Mindenütt kapható!

Blank

A Blank-ház (Bukarest) A buk... Blank, a Ma egyik vezére. hogy Bratianu pányt vezetett kor, amikor B dekében súlyo A vádak szeri pénzügyi körö mindent elköv ügyminiszter A liberál meg, hogy A kok vannak és szükséges lépé Természe pénzügyi kör liberális bankk mat arra, hog felét, Aristide f a veszett fejse rülne egyfelöl bünbakot lete konkurrens el eszközevel. Általában az egész vádba nem a pénzü embernek — ellen. Másfelöl Blank Arisztid bankvezér-riváli megvásárolt pá Akárhogy ügyi párba j könnyen hevlő Bratianu utja, legalább annyit Bukarestben. PALES Pales Az Allah (Bukarest, társától.) A rom vasárnap Buk tartottak, amely séges szervezés meg. A konferé Székely Béla, a Elküldötte a (varsói) országos löjét, tekintette cíó Románián A megb csernovitzi közp Kanner bukares A konferen emelkedő pontja a k ügye. Ebben a referált. Nagyon mán részről elr dolatot vetette fe bonyolíták le. A tinába kivándorló tételére s nemcs hajóin utazók vas is, hogy a lengy kapnak, amely e Hajlandó az Sh egy, de két hajó táására Varsóban Ezzel szembe összezsufolja a h intézkedések tört A romániai

elért

en, irásbeli
rnököt, hogy
ítsa helyre.
arra, hogy
a szükséges
hajthatatlan
zhusz hidász-
ekkor hihe-
lej kölcsönt
mestert és a
segítségével
zták a hidat,
l roboghattak

ta a vádat
os, aki egy vá-
z utmesternek
obilverseny le-
ogy az általa
ta és így me-
s élete ellen.
snek, 'Schmer-
tartóztatta és

védenceik fel-
a börtönig
as tanácskozás
lam biztonsága
tt merényletben
tőjüket egyévi

rgel mérnöknek
írásbelileg mon-
király pedig a
el tüntette ki.
öbbenést keltett.

NYA,
YÜ ES
OTTÁRU
N-
SSÉGEK
ETI
I ÁRBAN
ITTAT-

TT
OTT-
VOTT
HAZA
J
LOZSVAR
ÉR 13.
M
TT

n engedmény!

NGORÁT
elyre és tekintse
RÉTI
-TÁRS. batortermelt

LÁSOKAT
egyorszában eszközöl az
NK és TAKARÉK-
ESZVÉNYT. CLUJ
tátság király-tér) 32. szám

bb villanykörte
nűt kapható.

Blank Arisztid és Bratianu pénzügyi harca

A Blank-ház hiúsította meg a pénzügyminiszter külföldi sikerét (Bukarest, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti pénzügyi körökben érdekes konfliktusról tudnak, amelynek hősei Aristide Blank, a Marmorosch, Blank & Co. bankháznak egyik vezére. Blankot ugyanis azzal vádolják, hogy Bratianu Vintila ellen igen heves sajtókampányt vezetett be és pénzelt a külföldön éppen akkor, amikor Bratianu pénzügyminiszter az állam érdekében súlyos jelentőségi tárgyalásokat folytatott. A vádak szerint Blank Arisztid, akinek a külföldi pénzügyi körökkel igen jó összeköttetései vannak, mindent elkövetett, hogy hamis hírekkel a pénzügyminiszter utjának sikerét befolyásolja.

A liberális lapokban már is hírek jelennek meg, hogy Aristide Blank ellen anyagi bizonyítékok vannak és a kormány meg fogja tenni a szükséges lépéseket a bankvezér ellen.

Természetesen ennek a hírek a bukaresti pénzügyi körökben élénk visszhangja támadt. A liberális bankkörök fel akarják használni az alkalmat arra, hogy a Banca Romaneasca nagy ellenfelét, Aristide Blank utján kivégezzék. Így legalább a veszett fejszéknek a nyele maradna meg és sikerülne egyfelől Bratianunak külföldi kudarcáért bumbakot leterítenie, másfelől egy kellemetlen konkurens ellen lépett fel a batalom minden eszközével.

Általában a bukaresti bankkörök nem látnak az egész vádban egyebet, mint Bratianunak — nem a pénzügyminiszternek, hanem a bankembernek — üzleti hajszáját a Blank-érdekeltség ellen. Másfelől Blankékat vádolják ugyanezzel. Blank Arisztid nem a pénzügyminisztert, de a bankvezér-rivalis ellen vonultatta fel az általa megvásárolt párisi sajtót.

Akárhogy is áll az ügy, ez az érdekes pénzügyi párbaj mindenesetre igazolomban tartja a könnyen hevülő bukaresti pénzügyi köröket és Bratianu utja, ha egyéb eredményt nem is, de legalább annyit hozott, hogy van miről beszélni Bukarestben.

PALESZTINA-MUNKA

Palesztina-konferencia Bukarestben

Az Allah egységes szabályozása

(Bukarest, július 23. Az Uj Kelet munkatársától.) A romániai Palesztina-hivatalok vezetői vasárnap Bukarestben országos konferenciát tartottak, amelyen a Palesztina-immigráció egységes szervezését és lebonyolítását tárgyalták meg. A konferencián Erdély és Bánság részéről Székely Béla, a Zs. N. Sz. főtitkára vett részt. Elküldötte a konferenciára a lengyelországi (varsói) országos Palesztina-hivatala is képviselőjét, tekintettel arra, hogy a lengyel immigráció Románián át bonyolódik le.

A megbeszélésen Silberbusch tanár, a csernovitzi központi iroda vezetője, majd Ing. Kanner bukaresti mérnök elnökölt.

A konferencia tárgysorozatának három kiemelkedő pontja volt. Az első

a lengyel kivándorlók

ügye. Ebben a kérdésben Barras varsói kiküldött referált. Nagyon megnehezíti a kivándorlást a román részről elrendelt quarantin, mely azt a gondolatot vetette fel, hogy az immigrációt Trieszten át bonyolítsák le. A SMR. mindent elkövet a Palesztinába kivándorlók utjának olcsóbbá és könnyebbé tételére s nemcsak azt vitta ki, hogy az SMR. hajóin utazók vasuti kedvezményt kapnak, de azt is, hogy a lengyel kivándorlók közvetlen kocsiikat kapnak, amely egészen a hajóállomásig fut velük. Hajlandó az SMR. arra is, hogy havonként nem egy, de két hajót indít Jaffába és ennek biztosítására Varsóban ügynökséget állít fel.

Ezzel szemben panasz az SMR. ellen, hogy beszezsufolja a harmadosztályú utasokat. Ez ellen intézkedések történnek.

A romániai kivándorlás hajóállomása

Galac helyett Konstanca

lett, Galacból csak teherhajók indulnak Palesztinába, de ezek is visznek utasokat. A konferencia elhatározta, hogy a kivándorlók utbaigazítására Konstancában egy kirendeltséget állít fel, amely lassanként átveszi a galaci Hafenamnt munkáját. Az SMR. egyik hatalmas épületét felajánlotta a Palesztina-hivatalok számára, hogy ott szállót rendezzenek be a Palesztina-immigráció céljaira.

A Palesztinába kivándorolni akaróknak a hivatal törzslapot vesz fel s annak alapján a bizottság alkalmasnak találja a kivándorlásra, vagy visszaveti. A kivándorlásra alkalmas jelentkezők száma arányában négy hónaponként a csernovitzi központ állapítja meg a beutazási engedélyek kulcszámát. Románia egész területére ugyanis

55 bevándorlási engedélyt

állít ki négy hónaponként a jeruzsálemi központ. E közül tizzel a bukaresti központ rendelkezik, a többi 45 Erdély, Bukovina és Besarabia között oszlik meg.

A tárgyalások során

egységes szabályzatot

fogadtak el, amely szerint Románia területén négy Palesztina-hivatal fog a jövőben is működni: Csernovitzban, Bukarestben, Kolozsváron és Kisenevben. A négy országos Palesztina-hivatal bárhol kertletti vagy helyi fiókhivatalokat létesít. A Palesztina-hivatalok mellett egy bizottság alakul és pedig a Palesztina-munkában résztvevő összes alakulatok képviselőiből, továbbá a chalucok két-két megbízottjából.

Cáfolják a telavivi chalucázadás hírét

Beszélgötés N. Halzrachival, a Keren Kajemet palesztinai főhivatalnokával

(Bukarest, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet július 19-iki számában hirt közölt arról, hogy Jaffában véres kimeneteli összeütközésre került a sor a zsidó munkásság és a katonaság között. Az összeütközés oka állítólag a nyomasztó munkanélküliség, mely a zsidó munkásokat fenyegető magatartású tüntetésekre ragadta. A híradás szerint a katonai beavatkozás következtében több munkás megsebesült és egy meghalt. A hírt, bármennyire fájdalmas is volt, kötelességünknek tartottuk közölni. Mindenesetre vártuk a további híradásokat annál is inkább, mert eleve is gyanusnak látszott az a körülmény, hogy a jaffai összeütközésről Budapesten keresztül érkezett a hír. Megnyugvással közöljük, hogy ezideig az összeütközés híre semmiféle oldalról megerősítést nem nyert. Ellenben az Uj Kelet munkatársának alkalma volt közvetlen forrásból érdeklődni a jaffai zendülés ügyében. Ertesüléseinket a következőkben összegezzük.

N. Halzrachi, a Keren Kajemet (Zsidó Nemzeti Alap) egyik főtisztviselője, akit a romániai Keren Kajemet megszervezésére küldöttek ki, e hó 14-én indult el Jaffából európai útjára. Közvetlenül elutazása előtt Tel-Avivban tartózkodott. Munkatársunk Bukarestben fölkereste a magasrangú palesztinai tisztviselőt és kérdést intézett hozzá a telavivi állítólagos munkászendülés ügyében. N. Halzrachi ur a következőkben volt szives fölvilágosítást adni:

— Tel-Avivban valóban meglehetősen nagy a munkanélküliek száma. Elutazásom idején kb 1500 munkanélküli chaluc várt elhelyezésre. A palesztinai munkanélküliek helyzete azonban nem mérhető más munkanélküliek helyzetéhez. Kétségbeesésre semmiesetre sincs okuk, mert addig is, amíg megfelelő munkához jutnak, a zsidó társadalom, a lehetőséghez képest, gondoskodik róluk. Ehhez még hozzá kell adni azt is, hogy az utóbbi két hónap folyamán a munkanélküliség örvendetesen megcsappant és ennek következtében azoknak a helyzetük is, akik még mindig munkanélkül maradtak, erősen javult. Teljesen lehetetlennek tartom tehát, hogy a jaffai munkászendülésről és összeütközésről jött hír fedje a valóságot. Ez még akkor is elképzelhetetlen volna, ha az általános gazdasági helyzet és munkanélküliség sokkal súlyosabb volna, mint amilyen. Aki közvetlen tapasztalatból ismeri a chalucok mentalitását, az igazat fog adni nekem. Ezeknek a rettenthetetlen uttörőknek lelkében a nemzeti ideológia és az országépítés tudata éppen olyan erősen vagy talán még erősebben benyökezik, mint a kenyér kérdése. A chalucok mindenesetre munkával akarják építeni az új zsidó országot, de az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az országért koplalni is tudnak, ha kell — és semmiesetre sem vállalkoznának arra, hogy zendülő magatartással veszélyeztessék a zsidó politikai konszolidációt.

Az egész zendülési hírek alighanem az az alapja, hogy körülbelül három hét előtt egy telavivi butorgyárban a zsidó munkások sztrájkba léptek. A sztrájk oka az volt, hogy a butorgyár nagyrészt szakképzettlen olcsó arab munkásokat alkalmazott ugyanakkor, amikor a zsidó munkanél-

küliek között tömegével voltak szakképzett zsidó asztalosmunkások. Látható, hogy ezt a sztrájkot is nem gazdasági, hanem nemzeti momentumok robbantották ki, aminthogy a chalucoknál ez másképp el sem képzelhető. A sztrájkolók meglehetősen fenyegető magatartást tanúsítottak, úgy hogy a gyár kénytelen volt katonasággal őriztetni az üzemeit. Összeütközésre azonban nem került sor. Valószínűleg ezt a sztrájkot fujta fel az ellenséges érzelmű híradás véres munkászendülésé, amit legjobban bizonyít az, hogy az összeütközésről szóló hír feltűnő módon éppen Budapesten keresztül érkezett, viszont más oldalról eddig még megerősítést nem nyert.

Uj megyékre osztják be Erdélyt

Három kerület lesz 17 megyével. Az új közigazgatási törvény. Biztosítják a megyék abszolút román többségét

(Bukarest, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A liberális kormány az őszi ülészak legelső feladatává az új közigazgatási törvényt jelölte meg. A belügyminisztérium hivatalos bulletinje érdekes részleteket közöl az új közigazgatási törvényből s egyben közli a megyék új beosztását és elrendezését is. Az elv kétségtelen az erdélyi és bánsági megyékben biztosítani akarják a románság abszolút többségét, hogy így a választásoknál is ez jusson érvényre.

Az új beosztás a megyék számát az eddigi 76-ról 48-ra csökkentti olyanképen, hogy egyes megyék lakosságának száma a 231—718 ezer között mozog. Ezt a 48 megyét 9 kerületre (regiuni) osztották, melyből három Erdélyre esik. Az erdélyi kerületek és megyék felosztása a következő:

1. kerület. 1. Hunyad (281 ezer lakóval, székhelye Déva), 2. Seben (233 — Nagyszében), 3. Barcaság (296 — Brassó), 4. Felsőolt (252 — Csikseereda), 5. Tarnava (244 — Balázsfalva), 6. Fehér (250 Gyulafehérvár), 7. Maros (287 — Marosvásárhely). A kerület lakóinak száma 1,863.000.
2. kerület. 1. Marosnászód (284 — Beszterce vagy Naszód), 2. Doboka (231 — Dés), 3. Kolozs (316 — Kolozsvár), 4. Szatmár (308 — Szatmár), 5. Szilágy (288 — Zilah vagy Szilágyosmló), 6. Bihar (501 — Nagyvárad). A lakosság összama 2,008.000.
3. kerület. 1. Arad (457 — Arad), 2. Temesortónál (460 — Temesvár), 3. Krassószörény (394 — Lugos), 4. Mehedinti (320 — Turn Szeverin). A lakosság száma 1,631.000.

Onállóságot kapnak a következő városok: 1. Seben 33 ezer, 2. Brassó 41 ezer, 3. Marosvásárhely 25 ezer, 4. Kolozsvár 61 ezer, 5. Szatmár 34 ezer, 6. Nagyvárad 64 ezer, 7. Arad 63 ezer, 8. Temesvár 72 ezer lakossal.

Erdélyben a következő változások mennek végbe: Fogarasmegye teljesen feloszlik és pedig Seben és Barcaság között. Háromszék egyrészből, Csik és Udvarhelyből, Felsőoltmegye alakul meg, így tiszta székely megye lesz. Nagy- és Kisküküllő a szomszédos megyékkel együtt új megyét alakítanak. Marostorda átalakul a szomszédos megyék egyes részeivel együtt Felsőmarosmegyévé és így megszűnik tiszta székely jellege. Máramaros és

Naszód egy vármegyét fognak alkotni, Szolnokdoboka, Szatmár és Szilágy egyrésze Dobokavármegyét fogja alkotni. Kolozsvármegye a mai területen kívül kapja Tordát és a tordai járást, a tekei és örményesi járásokat is. Szatmárvármegye, Szilágy és Szolnokdoboka egy részét kapja, viszont Szilágyvármegye Szatmárból részeseül. Bihar ugyan csak Szilágyból kap részeket. Arad és Temesvár között lényegtelen változások lesznek. Barcaság kapja Predeált, Azugát és Bustánit is. Ezzel szemben a petrozsényi kerület Gorjvármegyéhez fog tartozni, viszont Beszterce-naszód egyrésze a csernovitzi kerülethez fog tartozni, ahol önálló megyét alkot.

A galut krónikája

Albert Lucas, az amerikai Joint központi titkára a napokban Londonban hatvanéves korában meghalt.

Sir Alfred Mond csekkel adott a Nemzeti Alapiródnak ötezer fontot a Keren Kajemet javára. Sir Mond a palesztinai földvásárlások céljaira eddig már több mint huszonötezer fontot áldozott, amely összeg 25 millió lejnek felel meg.

Angliában most héber missziók működnek, amelyeknek az a céljuk, hogy a zsidó lakosságot a héber nyelv útján nyerjék meg a keresztény egyháznak. A misszionáriusok különböző héber tanfolyamokat tartanak sok ezer résztvevővel. Péntek este külön előadást rendeznek a zsidók részére, szombaton pedig héber nyelven olvassák a misét.

Érdekes kiállítás nyílt meg Moszkvában. A világiállítás egyik pavillonjában bemutatják képekben és egyéb rekvizitumokban az orosz pogromok történetét. A pavillonnak sok bámulója van, akiknek legtöbbje ma már sajnálkozva tekint vissza a pogromos időkre.

Ocassió árak!

**Heller,
Weisz & Molnár**
cégnél Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 6. sz.

Schroll siffonok 37 L-től
Mintásbatisztok 45 L-től

rahavásznak, grenadinok,
epongek előrehaladott
idény miatt mélyen
leszállított ár-
ban!

RÓTH cipész

OLUJ,
Str. St. O. Iosif

volt
Szép-
utca

Prónay kétségbevonata Bethlen becsületszavát

Botrány egy ceglédi politikai gyűlésen. A miniszterelnök provokálta Prónayt

(Budapest, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rendkívül érdekes botrány játszódott le vasárnap délelőtt Cegléden, ahol a negyvennyolcas Kossuth-párt nagygyűlésezett abból az alkalomból, hogy Fotni Vilmos képviselőjelölt programbeszédet tartott. A gyűlésen felszólalt Prónay Pál, aki

kritizálta a kormány működését,

kijelentette, hogy nincsen megelégedve az egységpárt működésével, felhívta a figyelmet arra, hogy a keresztény nemzeti iránytól mindinkább bal felé halad a magyar politika, végül pedig Bethlen István személyére tért át, akiről többek között a következő kijelentést tette:

— Bethlen István egyszer becsületszavát adta nekem valamire, de nem tartotta meg.

Prónay szavai felháborodást keltettek a tömeg között. A miniszterelnök ellen éles kifakadások hallatszottak. A botrányt csak nagynehezen tudták lecsillapítani. Prónayt hangosan elűzték.

Mihelyt Bethlen miniszterelnök tudomást szerzett a ceglédi nyilatkozatról, magához ké-

rette az újságírókat, akiknek kijelentette, hogy lovagias uton elégtételt fog venni magának Prónaytól. Még a hétfői nap folyamán Bethlen tényleg megnevezte segédeit, Csáky Károly grófot és Bánffy Miklós grófot, akik az esti órákban

felkeresték Prónay Pált és Bethlen nevében provokálták.

Prónay Pál kijelentette, meg fog verekedni a miniszterelnökkel, segédeit azonban még nem nevezte meg.

Politikai körökben, de általában a magyar főváros egész közönsége, nagy érdeklődéssel tekint a párbaj kimenetelére. Bethlen is, Prónay is különösebb céllövők és vívók és így bármilyen feltételekkel is állapítják meg a párbajt, izgalmas mérkőzésre van kilátás.

Budapest, július 23. Prónay megbízottainak egyike báró Láng Mihály. A másik segédet még mindig nem nevezte meg. Mint-hogy három Bánffy Miklós, Bethlen egyik segéde, ma elutazik, a miniszterelnök mást kér fel Bánffy helyébe. A segédek ma este már összeülnek.

Határincidensek Románia és Oroszország között

Duca és Csicserin jegyzékváltása. Katonai vizsgálóbizottságot küldenek ki

(Moszkva, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az orosz lapok orosz-román jegyzékváltásról adnak hírt. Csicserin és Rakovszky még június hóban jegyzéket intéztek Romániához, amelyben több határincidens tettek szövege és tiltakoztak a román határőrök offenzív magatartása ellen, amely a két szomszéd állam közötti barátságos viszony kialakulását megnehezíti.

Duca külügyminiszter válaszában kétségbevonata, hogy a telhozott határincidensek

a határőrök magatartásának tulajdoníthatók és több konkrét esetet sorolt fel az orosz határőrök nemzetközi jogellenes magatartásáról. A külügyminiszter ezen incidensek megvizsgálására javasolta külön egy bizottság kiküldését, amelyben mindkét állam katonai delegátusai vennének részt.

Litvinov elfogadta Duca külügyminiszter javaslatát és felkérte, közölje azt az időpontot, amikor a delegátusok összeüljenek.

A mai valutapiac

A lej szilárdulása. Esnek a nyugati devizák. A német márka újabb zuhanása. A magyar korona esése

(Kolozsvár, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej a mai párisi nyitásnál változatlanul 885 volt. Zürichben is megtartotta a 295-ös árfolyamát, habár a zürichi tőzsdén a frank javulása következtében az összes értékek estek. A font sterling ismét elérte a hossz előtti árfolyamát, 25-82-vel jegyezték. A lej közvetett szilárdulása következtében a belföldi pénzpiacra a külföldi értékek estek. A forgalom a múlt heti stagnálással szemben emelkedő irányzatot mutat.

A német márka Zürichben egy fél pontot gyengült. A külföldi pénzpiacra az árfolyama fokozatosan romlik. A berlini tőzsdén a külföldi értékek rohamosan emelkednek. Egy fontért már egymillióhatyázezer márkát fizetnek.

A magyar korona Zürichben 5 $\frac{1}{2}$ -re gyengült. A budapesti devizaközpont belátva, hogy az eddigi árfolyamokat nem tarthatja tovább fenn, a szombati árfolyamokat érvénytelenítette és jóval magasabb kurzusokat léptetett életbe. Egy lejért a szombati 50-54-es árfolyammal szemben ma 54-61 koronát fizet. Azonban az új árfolyamok sem felelnek meg a korona esésének.

Irányzat: A nyugati devizákban újabb gyengülés, német márkában esés

Július 23-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:
5800-6100 külföldi magyar koronát,
8400-8600 belföldi magyar koronát,
8-84-8-85 francia frankot,
2-94-2-95 svájci frankot,
0-52 $\frac{1}{4}$ -0-52 $\frac{1}{2}$ dollárt,
1198-1200 olasz lírát,
195000-200000 német márkát,
36400-36600 osztrák koronát,
1722-1726 cseh koronát,
0-11-20-0-11-22 font sterlinget.

Valutapiac július 23-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1180; London 888,

Newyork 193 $\frac{1}{2}$, Róma 833, Zürich 3435, Prága 582, Bécs 28-10, Budapest 225, Berlin 5 $\frac{1}{2}$.

Bukarest. Valuták: Napoleon 725-740, Márka 8-8 $\frac{1}{2}$, Léva 175-180, török líra 120-121, font sterling 900-902, francia frank 1170-1180, svájci frank 34-34 $\frac{1}{2}$, líra 820-825, drachma 500-525, dinár 220-220, dollár 198-200, lengyel márka 18-19, osztrák korona 28-28 $\frac{1}{2}$, magyar korona 140-150, cseh korona 600-605.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 16-16, Newyork 563-00-561-00, London 2591-2582, Páris 3340-3327 $\frac{1}{2}$, Milano 2460-2450, Prága 1690-1690, Budapest 295-295, Varsó 40-39 $\frac{1}{2}$, Bécs 79-50-79-50, Bécs lebélyegzett 80.

Páris. Nyitás: London 7750, Newyork 1650, Berlin 5, Róma 7350, Prága 5000, Bukarest 886, Zürich 292, Bécs —, Varsó —.

Berlin. Zárlat: Róma 15200, London 160000, Newyork 350000, Páris 20700, Zürich 61800, Bécs 500, Prága 10500, Budapest 3400, Amsterdam 13700, Brüsszel 17100.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 4031-4231, lej 54-61, font sterling 47160-49160, márka 350-390, olasz líra 448-481, francia frank 608-642, szokol 308-00-328-00, svájci frank 1820-1920, osztrák korona 1440-1610, dinár 10900-11600, dollár 10250-10750, lengyel márka 730-870.

— Brassó prefektusa. Brassó prefekturájának élére ideiglenes megbízatással Stefanescu vezérfelügyelő kerül, aki Kolozsvár delegált prefektusa volt.

— Elfogták a Fenyő ékszerüzlet betörőjét. Vasárnap délután a kolozsvári strandon elfogták Jellinek Ferencet, az európai hírű betörőt, aki másfélévvel ezelőtt a Fenyő és Braunfeld-ékszerüzletbe tört be. Jellinek az utóbbi két évben nyolcmillió lej értékű vagyont szerzett betörésből.

Perzsaszőnyegekben a legnagyobb választék. Alkalmi vételek Sternbergnél Oradea-Mare (kishidő)

Az Uj Kelet az egyetemes napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek átjárás nélküli engedélyével megjelentethető.
Előfizetési árak: Egy hónapra 320 lei, egy évre 3200 lei, előfizetés szerkesztő: Harjo

— A román p...
nyaral. Bukarestből je...
elnök szabadságát Kar...
Karlsbadban nyaral...
gyi miniszter is.

— Hogy akarja...
benépesíteni az üres...
Anghelescu közoktató...
meglátogatta Karánse...
gosra jött és utközbe...
lak előtt. A tanítóka...
gas látogatásról, mé...
ben különbözőkép...
viselőt, a község po...
Megemlékezés méltó...
rete sok helyen nagy...
iskolázott gyermekek...
gették a megjelent...
nem gondoskodnak t...
nos akkor majd kato...
sége. Nem tudjuk, ...
a minisztertől, — ...
származik-e.

— Az antant...
vagyonekibizási ügy...
Az antant Károlyi...
ható értesítés szerin...
beszéli Károlyi vagy...
Magyarországhoz for...
szerződésre, amely s...
gatartásért senki ne...
törést fog követelni

— Megkezdőd...
gyalása. Lipséből j...
pucoszvezér, Erhardt...
ügyében tegnap kez...
vényezésen a tárgya...
be, közöttük Noske...
Hohenlohe Oehringe...
első napján óriási k...

— Halálraítél...
jelentik: Belgium la...
dése mellett folyt le...
tárgyalás, amelynek...
comte de Mezières v...
dru"-nek neveznek.

— Valériát rá is vette...
hagyja a vagyont...
előtt gyanus koralm...
mire szobaleánya az...
beteg elmondta, hog...
és attól lett rosszul...
lyosodott és rövid id...
felboncolása után m...
nel mérgezett cukor...
rest erre azonnal...
mondott ítéletet a g...
halálra szolt. Mint...
letet sohasem hajtja...
életével a gyilkosság...
tönben fog úlni. A...
hogy de Mezières...
"kékszakáll"-nak me...
kevesebb, mint ötte...
szonyban és valame...
mészetesen egyik...
zasember.

— Jövőhagy...
tőjének letartozta...
A hussi törvényisz...
„Pijamau” folyóir...
tását, aki lapjába...
közölt.

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Új Kelet cikkeinek átányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

A román politika — Karlsbadban
nyaral. Bukarestből jelentik: Bratiann miniszterelnök szabadságát Karlsbadban tölti. Ugyancsak Karlsbadban nyaral Constantinescu földművelésügyi miniszter is.

Hogy akarja Anghelescu miniszter
benépesíteni az üres iskolákat. Lugosról írják: Anghelescu oktatási miniszter a napokban meglátogatta Karánsebest, onnan autón Lugosra jött és utközben megállt az egyes iskolák előtt. A tanítókat előre értesítették a ma reggel látogatásáról, mégis az egyes községekben különbözőképp fogadták a kormányképviselőt, a község politikai hangulata szerint. Megemlítésre méltó, hogy a miniszter és kísérete sok helyen nagyon elégedetlen volt a beszkolázott gyermekek számával. Meg is fenyegették a megjelent községbelieket, hogy ha nem gondoskodnak több gyerekről, akkor — most akkor majd katonaságot küldenek a községre. Nem tudjuk, ez az ötlet Anghelescutól, a minisztertől, — vagy az orvosprofesszortól származik-e.

Az antant pertörést követel Károlyi
vagyonelkobzási ügyében. Budapestről jelentik: Az antant Károlyi Mihály kérésére, megbízható értesítés szerint, ötös tanácsülésben megbeszéli Károlyi vagyonelkobzási perét, azután Magyarországhoz fordul és hivatkozva a békeszerződésre, amely szerint a háború előtti magatartásért senki nem vonható felelősségre, pertörést fog követelni.

Megkezdődött az Erhardt-per tárgyalása. Lipcséből jelentik: A híres jobboldali puccsvezér, Erhardt kapitány megszöktetése ügyében tegnap kezdődött meg az itteni főtörvényszéken a tárgyalás. Tizenkét tanut idéztek be, közöttük Noske volt hadügyminisztert és Hohenlohe Oehringen hercegnőt. A tárgyalás első napján óriási közönség jelent meg.

Halálra ítélték II. Landrut. Brüsszelből jelentik: Belgium lakosságának izgalmas érdeklődése mellett folyt le Gent városában az a büntügyi tárgyalás, amelynek vádlottja egy állítólagos vicomte de Mezières volt, akit a lapok „II. Landru“-nek neveznek. Ez a kalandor, aki Nagy Károly és Hódító Vilmos utódnak adta ki magát, befelelőzt egy Coopieters-Stochove Angela nevű dúsgazdag genti urbólgy kegyeibe, akit nőül vett. A kalandor, akitől kitunt, hogy eredetileg párisi ügyvéd volt, de visszaélések miatt a párisi ügyvédi kamara törölte tagjai sorából, feleségének két leánygyermekére vetette ki hálóját, akinek a vagyonát meg akarta kaparítani és az egyik leányt, Valériát rá is vette, hogy végrendeletében reá hagyja a vagyonát. A leány néhány hónappal ez előtt gyanus körülmények között megbetegedett, mire szobaleánya azonnal orvost hívott, akinek a beteg elmondta, hogy a sógora cukorkát adott neki és attól lett rosszul. A leány állapota egyre súlyosodott és rövid idő múlva meghalt. Holttestének felboncolása után megállapították, hogy strichnin-nel mérgezett cukorka okozta halálát. De Mezières erre azonnal letartóztatták és felette most mondott ítéletet a genti esküdtbírótság, amely ítélet halálra szült. Minthogy Belgiumban a halálos ítéletet sohasem hajtják végre, de Mezières sem lakol életével a gyilkosságért, hanem holta napjáig börtönben fog ülni. A végtárgyalás során kiderült, hogy de Mezières Landrunak, a hírhedt francia „készkész“-nak méltó tanítványa volt, mert nem kevesebb, mint ötvenkét hölgygel állt bizalmas viszonyban és valamennyinek házasságot ígért. Természetesen egyik sem tudta, hogy a csábító házasságot.

Jóváhagyták az erotikus lap szerkesztőjének letartóztatását. Bukarestből jelentik: A hussai törvényszék vádpanca jóváhagyta a „Pijamau“ folyóirat szerkesztőjének letartóztatását, aki lapjában több erkölcsötlen cikket közölt.

Vajdahunyadon a kereskedők le akarják venni cégtábláikat. Vajdahunyadról jelentik: Tudvalévő, hogy az adótörvény a cégtáblák használatáért 5—500 lejig terjedhető adóterhemegállapítást ír elő. Mint értesülünk, a vajdahunyadi városi tanács a kereskedőkre a nevezett adó maximumát róttá ki, ami nagy felháborodást váltott ki. A kereskedők egyhangulag kimondták, hogy az összes cégtáblákat leszedik, ha a háttérzetet a méltányosság alapján nem módosítják.

Az érmihályfalvai vérvád. A lelkiismeretlen igazítás és az ostoba rópiratok heccelése mindig is megtalálta a maga kicsiny, hiszékeny táborát. Érmihályfalva az a község, ahol legújában talajt vetett a vérvád-mese rosszakaratu apostolainak lélekmérgezése. A községben az ortodox zsidó hitközség új zsinagógát építtetett s alig hogy az építkezési munkálatok nagyjában befejeződtek, elterjedt a rémhír, hogy a zsidóknak a templom felszenteléséhez hatvan keresztény gyerek véreire van szükségük. Az izgatók és röpcédulák által táplált középkori mese egyre gyűlölködőbb hangulatot teremtett a községben, napirenden voltak a zsidók elleni inzultusok, a felheccelt parasztság le akarta rombolni a zsinagógát és a kétségbeesett félelemben hajszolt anyák nem merték gyermekeiket az utcára engedni. Az egész szomorú, botrányos történetben a hatóságok szerepe a legdöbbentesebb. A hitközség vezetője Slegienu főszolgabíróval feljelentést tett az izgatók ellen s bár a kedélyek már annyira föl voltak csigázva, hogy tömeggyilkosságtól lehetett tartani, a szorult helyzetben lévő zsidóság ígéreteken és szép szavakon kívül semmi segítséget sem kapott. Ilyen körülmények között aztán nem lehet csodálkozni azon, hogy Kenézben kidoboltatták, hogy a zsidóknak keresztény vére van szükségük, jó lesz tehát vigyázni a gyermekekre. A rémlátások pszichózisában szenvedő község lakói között akadnak olyanok is, akik már megtörtént gyilkosságokról beszéltek, sőt azt állították, hogy a zsidók kiszívják áldozataik vérének. Végül is Danzinger hitközségi elnök Vég József református espereshez fordult segítségért, aki felülemelkedett szellemű, emberies beszédben kikelt a lelkiismeretlen izgatók ellen és kimutatta a vérvád tarthatatlanságát. Azóta lassan-lassan csillapodtak a kedélyek Érmihályfalván.

Elmarad Adler Nándor hangversenye. Adler Nándor hegedűművész 28-ára hirdetett hangversenyét közbejött akadályok miatt nem tartja meg. Adler, aki tanulmányait Berlinben folytatja, csak az ősz folyamán tér vissza Kolozsvárra.

Kampóskeresztes mozgalom Pozsonyban. A pozsonyi rendőrség már hosszabb idő óta nyomoz a Pozsonyban egyre szemérmetlenebbül fellépő kampóskeresztes mozgalom vezetői után. Az egyik rendőri közegnek tegnap feltűnt egy fiatalember, aki provokálómódon viselte gomblyukában a kampóskereszteset. Elővezették a legközelebbi rendőrkapitányságra, ahol kiderült, hogy Rauschan Ödön 21 éves diák, egy orvosi tisztviselő fia. A kihallgatás során előadta, hogy a mozgalmat Németországban irányítják és nemcsak szellemi, de anyagi támogatásban is részesítik az uttörőket. A kampóskereszt-szervezet — mondotta a fiatalember — elsősorban a zsidók ellen irányul és Pozsony összes keresztényeit egyesíteni akarja e jelvény alatt. A fiatalembernél házkutatást is tartottak, amely alkalmammal számos tört és revolvert találtak. A rendőrség őrizetbe vette Rauschant.

Megkezdődik a román-jugoszláv határ kiigazítása. Versecről jelentik: Rövidesen megindulnak Románia és Jugoszlávia között a határkiigazítás munkálatai. A Bánágban ugyanis több olyan község van, amelynek sorsa felett most fognak dönteni. A vegyesbizottság napokkal ezelőtt kezdte meg fontos munkáját és máris súlyos ellentétek merültek fel egyes pontok eldöntése körül. A jugoszláv-román határkiigazító bizottság, amely most Versec környékén végzi munkáját, szombaton kintjárt a határon, hogy a telmerült vitás kérdéseket közös megegyezés útján elintézzék. A bizottság tagjai hosszasan tárgyaltak a végleges határvonal megállapításáról, de megegyezésre nem kerülhetett sor a románok hajlíthatatlansága miatt. Két vitás pontról volt szó, amelyben a jugoszláv bizottság tagjai is szintén ragaszkodtak követeléseikhez és erélyesen állást foglaltak az ellen, hogy tiszta szerblakta falvakat Romániának ítéljenek oda,

Erdélyi fürdők maximális árai. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium a következő fürdőkre nézve rendelte el a maximális árakat: Püspökfürdő, Félixfürdő, Előpatak, Marosujvár, Málnás és Tusnád.

Robbanás Szófiában negyven halottal. Szófiából jelentik: A központi anyagraktárban eddig ismeretlen okból tűz ütött ki. A raktárban felhalmozott robbanóanyagok felrobbanása következtében negyven tűzoltó meghalt.

Románia kétezer vagon kőolajat szállít Magyarországnak. Budapestről jelentik: A román és magyar kormányok között létrejött megegyezés értelmében a román kormány kötelezte magát, hogy augusztus és szeptember hónapokban kétezer vagon nyers kőolajat szállít Magyarországnak.

Kéjgyilkosság vádja — a férj ellen. Temesvárról jelentik: Újlak közelében egy tanyán megyilkolva találták Krisztián Györgyné, született Kucsera Katalin harmincéves asszonyt. Férjét, Krisztián György nyugalmazott főhadnagy, buziási lakost a köveresi csendőrség még aznap elfogta, láncra verte, elzárta, majd pedig Temesvárra kísérte. Ma reggel kellett volna a vizsgálóbíró elé kerülnie, amikor telefonon jelentette a köveresi csendőrség, hogy Krisztián ártatlan. Az igazi gyilkost elfogták s az tettét már be is vallotta. Krisztián Györgyöt Fehér Kristóf dr. főügyész helyettes azonnal szabaddá engedte. Tanúk vannak rá, akik látták a tettést a tanya felé menni és onnan eltávozni. A gyilkos különben maga is bevallotta már, hogy a szerencsétlen nőn előbb erőszakot követett el, aztán pedig attól való félelmében, hogy emiatt baja lesz, ha az asszony szól, felkapott egy téglát és azzal addig verte a fejét, amíg azt kettéhasították.

Meghalt egy budapesti színész. Budapestről jelentik: Virányi Sándor színész gyomoroperáció következtében vasárnap meghalt.

Megkönnyítik Magyarországról a határátlépést. Budapestről jelentik: A kormány rendeletet adott ki a határszéli forgalom megkönnyítésére. Az átlépésre jogosító igazolványokat az illetékes rendőri hatóságok állítják ki.

Hazavitték Kossuth Lajos Tódor holttestét. Budapestről jelentik: Tegnap megérkezett a fővárosba Kossuth Lajos Tódor holtteste, amely eddig Olaszországban volt eltemetve. Kossuth holttestét csütörtökön helyezik el nagy ünnepélyesség közepette a Kossuth-család mauzóleumába.

Megkezdik a maximális árak megállapítását. Minthogy az uzoratórvény végrehajtási utasítása is megjelent, most már nincs akadálya a törvény mielőbbi életbeléptetésének és a közszükségleti cikkek ármegállapításának. Utalea polgármester a törvény intézkedésének megfelelően szombaton felhívta az érdekelt testületeket, hogy delegátusaikat nevezék meg. Ez részben meg is történt. Ma rendkívüli tanácsülés beszélt meg az uzoratórvény életbeléptetésének módjait. Az ármegállapítás a közeli napokban történik meg s ezzel egyidejűleg lép majd életbe a törvény is.

Nem csökkentik a tojás exportdíját. mert áremelkedéstől tartanak. A tojásexportőrök ismét memorandumot intéztek a kereskedelmi miniszterhez, akitől sürgős intézkedést kérnek az exportdíjak leszállítása érdekében. A kérdés teljesítése esetén továbbra is fentartják azt az ajánlatukat, hogy az ország szükségletét mérsékelt áru tojással fogják biztosítani. Sassu miniszter azonban ennek ellenére sem hajlandó teljesíteni az exportőrök kérését, miután egy nagyobbarányú kiviteli kampány emelkedő irányzatot adna a belföldi áraknak.

Óriási tűzvész Konstancában. Konstancából jelentik: Tegnap nagy tűz pusztított a városban, amely több házat elhamvasztott. A kár több mint egymillió. Az épületek nem voltak biztosítva.

Orvosi hír. Dr. Ornstein Sádor szemorvos külföldre való elutazása miatt 1923 szeptember 1-ig nem rendel.

* **Bürger-gyarak Tg.-Mures** vegyészeti osztálya szállít minden mennyiségben terpentint és ásványolajmentes carbolineumot.

KÖZGAZDASÁG

A külföldi tőke egészséges és biztosított elhelyezkedése

A pénzügyminiszter beszámolója a sajtónak

(Bukarest, július 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bratiann Vintila pénzügyminiszter, a minisztertanácsnak tett ígérésehez képest vasárnap délután a sajtó képviselőit fogadta, akik előtt utjának eredményéről számolt be. A beszámoló újabb adatairól a következőket adjuk:

— Utannak első feladata — mondotta Bratiann — a kincstári jegyek kérdésének konszolidálása volt, amely Franciaországban és Angliában simán ment, csupán Olaszországban idézett elő némi nehézséget az, hogy a kincstári jegyek konszolidálását két olasz bankra bízták. Az én feladatam az volt, hogy a kincstári bonokra vonatkozó törvényről a külföldet felvilágosítsam. A konszolidáció munkája szeptemberig befejeződik és akkor további lépések történnek.

A pénzügyminiszter utjának második célja a háborús jóvátételi összegek kérdése. Ez nagy veszélyt jelent Romániára nézve, mert fizetnie kell anélkül, hogy saját maga a jóvátételi összegből részesülne. Ami a Spaaban megállapított kvótát illeti, ez Romániát sem erkölcsi, sem anyagi tekintetben kielégíteni nem tudja. Amíg Franciaország kénytelen volt a Ruhr megvásárlni, hogy jóvátételhez jusson, addig Ausztria 20, Bulgária 60 évi haladékat kapott. Magyarország is haladékat kért. Ezek tehát nem fizetnek, viszont tőlük 235 millió aranyfrank fizetését követelik. Memorandumot

Megalakult a központi spekulabizottság. Az Uj Kelet elnök közölte a spekulatörvény végrehajtási utasítását, amelynek értelmében a központi ellenőrzőbizottság is megalakult. Természetesen a bizottságban egyetlen erdélyi nincs. Tagjai között van: Cserkez István dr., a gyár- és iparosok országos szövetségének központi elnöke, a bukaresti iparkamara elnök, több miniszteri igazgató, V. D. Pella, a spekulatörvény tervezetének készítője is.

Nem fogadják el a Badenbe és a Württembergbe szülő CFR-szállítványokat. A CFR-vezérgazgatósága közli, hogy Baden és Württembergbe szülő rendeltetéssel a román vasúti állomások nem vesznek fel teljes vagonzállítványokat. A már feladott vagonárak a feladó rendelkezésére állanak.

Erdélyi termésjelentés. A hivatalos jelentés szerint a szénaneműk fejlődése visszamaradt, a gabonaneműk és kukoricatermés sem kielégítő. Különösen jó azonban a cukorrépatermés.

A magánvasutak kisajátítása. A „Monitorul Oficial” közlése szerint egy bizottság alakult, melynek feladata a magánvasutak kisajátítására vonatkozó törvényjavaslat előkészítése. A bizottságnak nincs erdélyi tagja.

A rózsahégyi papírgyár újra üzemben. Pozsonyból jelentik tudósítónk: A rózsahégyi papírgyár a gazdasági viszonyok miatt sokáig szünetelt. Mint értesülünk, a gyár egy hét óta újra üzemben van. A papírgyár munkásai az új kollektív szerződés szerint dolgoznak, amelyet Prágában kötöttek a munkaadókkal és amely Szlovénkiára is érvényes.

Uj részvények a budapesti tőzsdén. Budapesti szerkesztőségünk jelenti: A budapesti tőzsdén két új részvényt vezetnek be. Jegyzésre kerül a Lloyd Bank Rt. és jegyezni fogják a Magyar Mérleg- és Gépgyár részvényeit is, amely által egy régi vasipari vállalat részvényei kerülnek közforgalomba. Utóbbi részvények Aczél Pál és Társa bankár cég közreműködésével kerülnek a piacra.

Érdekes árverések a kolozsvári vámnál. Románia helytelen vámpolitikáját legjobban bizo-

nyújtott be a pénzügyminiszter, melyben kifejtette Románia helyzetét és azt a veszélyt, melyet ennek az összegnek kikényszerítése jelentene.

Az utazás harmadik céljaként — mondotta — kifejtettem azt a munkát, amely a gazdasági élet terén országunk előrehaladása céljából végeztünk. Nem azért mentem ki, hogy kölcsönt kérjek. Egy másik memorandumban azokról az erőfeszítésekről számoltunk be, amelyet Románia gazdasági konszolidációja megkövetelt. Amíg eddig azonban a konzervatív politikáját folytattuk, most következik a második: a nagy munka ideje. Ilyen kérdések a CFR. vonalainak kiépítése, a földgáz, a dunai hajózás stb. A minisztertanács ezzel kapcsolatosan egy bizottságot küldött ki, amelynek tagjai Bratiann Vintilán kívül Constantinescu földművelésügyi miniszter, Sassu ipar- és kereskedelmi miniszter, Mosoiu közlekedésügyi miniszter.

A külföldi tartozásokra vonatkozólag a pénzügyminiszter három lehetőséget állított fel: a) Törökország mintájára a külföldi tőke kolonialis karakterrel bírna és így semmi biztonossága nem volna, b) amilyen Anglia, amely önmagát tudja gyarmataival ellátni, harmadszor amilyen Románia lesz, amelyben a külföldi tőke egészséges és biztosított elhelyezkedést nyerhet.

nyitja az az árverés, amely a kolozsvári vámnál folyt le. Rengeteg olyan áru került árverésre ugyanis, amelyeket a vámtarifa emelkedése következtében, különösen a luxusilletékek miatt, nem tudnak kiváltani. Volt olyan áru, amelyre a legmagasabb kínálat 325 ezer lei volt, míg az árut terhelő vám: 700 ezer lej. Természetesen ilyen körülmények között maga az árverés sem sikerült, egyben azonban bizonyítékul szolgált arra, hogy a helytelen vámpolitika teljesen konkrétan belső kereskedelmi életünket is.

Kérvények a külföldi tartozások moratóriuma iránt. A pénzügyminiszter értesítése szerint azok a kereskedők vagy magánfelek, akik igénybe akarják venni a jobb valutában külföldi hitelezőknek fizetendő tartozásokra megállapított moratóriumot, kérvényeiket 1923 szeptember 2-ig kell benyújtaniuk. A kérvényeknek a következő adatokat kell tartalmazniuk:

1. Az adós és a hitelező nevei és lakása
 2. A kezesség neve és lakása.
 3. A tartozás neve: magánjellegű, vagy kereskedelmi tartozás.
 4. Mikor keletkezett a tartozás.
 5. Az eredeti tartozás összege.
 6. Az eddig fizetett tartozások, kamatok, letételek, biztosítékok összege és tisztelet napja.
 7. A fizetendő összeg (összeg és kamat).
 8. Az esedékesség időpontja.
 9. Garanciák vagy biztosító letételek.
- A kérvényre 1 lej 25 banis bélyeg ragasztandó és mellékelni kell az adósság eredeti oklevelét, vagy annak az adós által igazolt másolatát: szerződés, számla, levél, folyókönyvi kivonat, mérleg, felszólítás. Az adós a törvénynek megfelelően okmánnyal kell igazolnia, hogy milyen természetű garanciával rendelkezik. Amennyiben ez a biztosíték ingatlan, úgy teleknyvi kivonatot kell mellékelni, továbbá az adóhivatal értékelő igazolványát.

Nagy hossz a budapesti értéktőzsdén. Budapestről jelentik: Az értékpapírpiacon a korona esése következtében óriási értékelések vannak. A Ganz-Danubius több mint egymillió koronás emelkedéssel nyolcmillió-háromszázezer koronára ugrott. Ilyen nagymértvű emelkedést mutat az Általános Közén-

is, egymillióhátszáznegyvenezer koronával jegyzik. A tőzsde szilárd irányzata arra enged következtetni, hogy újabb emelkedések vannak alakulóban.

Eredeti gyári árak! Eredeti gyári árak!

„HELIOS”
kötött-szövőtt árugyár lerakata
Cluj, Piața Unirii
(Főter)
7.

Óriási választék kötött és szövőtt árukban, harisnyák és keztyűkben!

Villamostelepek
építést garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
elektrotechnikai vállalat és mérnöki irodája
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bályai-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekereselműhely. Szakszerű javítások és áttekeresések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

SPORT

Victoria—Egyetértés 1:0 (0:0). Az országos bajnokság elődöntő mérkőzése során találkoztak a Victoria és az Egyetértés csapata a közönség mérsékelt érdeklődése mellett. Egyik csapat sem mutatott bajnokcsapatnőz méltó játékot, különösen a váradai bajnok Egyetértés keltett meglepetést gyenge játékkal. A Victoria csapata annak dacára, hogy egyik legagilisabb tagja Cipocián beteg állott ki, teljesen megérdemelte a győzelmet, mert minden tekintetben jobb volt ellenfelénél. Győzelmének értékét még az sem csökkenti, hogy a győztes gólt egy nem egészen indokolt tizenegyesből érte el. Az első félidő végénküli csapokodással telik el, tarkítva egynéhány durvasággal. A második félidőben a Victoria nagy lelkesedéssel fekszik a játékba és a 12-ik peroban megítél tizenegyesből Barabás megszéri a győztes gólt. Pár perccel később a bíró újabb tizenegyeset ítélt a Victoria javára, az Istvánfi I. által lött labdát azonban az Egyetértés kapusa, a kintű Varga kivéti. Megdöbbenően csunya látvány volt, amikor a félidő fekvő kapusba Istvánfi beledugott, amiért ki is állították. A mérkőzés vége felé az Egyetértés fölénybe került, de egy leszállás miatt máris előbb lefújt gólnál egyebet nem tudott elérni.

A Victoriából kintűek Barabás és Szilágyi, míg az Egyetértésben Varga, Francz és Micșina nyújtottak elfogadható játékot. Steinhübel bíró hozzá nem értésének újabb tanujelét adta.

Temesvár—Nagyvárad 2:0 (1:0). Szép és fair játék után a Temesvári csapat Matek és Holz góljaival biztosan győzött a formán alól szereplő váradai csapat ellen.

MTK—Polonia 1:0 (0:0). Országos bajnoki elődöntőmérkőzés, mely a feltétlenül jobb váradai csapat biztos győzelmével végződött. A győztes gólt Glanczmann lötte.

AMTE—Szatmári Törökvs 4:2. Az AMTE nehezen győzött.

Torda válogatott—Gyulafehérvári válogatott 1:0 (0:0).

AAC—Makkabea 4:0 (2:0). A kintű formában lévő aradi csapat biztosan győzött a váradai csapat ellen.

Universitatea—Unio (Dés) 2:2 (0:2).

A tartalékoltt egyetemi gólni a durva dősi csapat Brasovia (Brassov) a KAC formán alól szorult a győzelmet átengedő Brasoviának, melyben szerepelt.

A magyar atlétika 100 méteres síkfutók Gerő (KAOE) 10-9 Magasugrás: bajnok Sulydóbas: 1. Ecentiméter. 110 méteres gátfutók 17 mp. 200 méteres síkfutók (országos rekord be) Távugrás: bajnok 19 cm. (országos rekord) 3000 m. gyaloglás perc 37-7 mp. Gerelyvetés: bajnok 42 cm. 400 méteres gátfutók 57-4 mp. 800 méteres síkfutók 2 perc 09 mp. 500 m. síkfutás: 16 perc 04 mp. Rudugrás: bajnok 45 cm. 400 méteres síkfutók Bajnok Kurunczy (KA) Diszkoszvetés: 1 cm. 2. 1500 m. síkfutók 15-5 mp. 2. Hármassugrás: 13 m. 83 cm.

A bajnokságok kettőt-háromat BEAC kettőt-háromat nyert meg. A rossz időjárás az eredményeket.

* Strandruhák, gyönyörű kivitelben kárpótlásában Cluj, Calea Bányászatában és felszerelésekben

NYIL
E rovatban közölték a teljességét.

Tisztelettel értekezlettel miatt a főlől üzletet ismét a (Rudolf-ut) 45. sz. alá Szives pártfogásukat t

Nősülendő
A legegység, fehér alsónadrág k a f a legjutó rezhetők

Welsz Siegfried
Calea Regele

Grün
Csecsemők, kekideális ap

Mégis csak CZINK fest, tisztít, vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Matyas kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközölök

er koronával jegyzik arra enged követkedések vannak

Eredeti gyári arak!

OS" gyár lerakata Unirii

ött és szövtött es keztyükben!

elepek Lett vállalja:

János mérnöki irodája

fa (volt Bályaf-u.)

nagy gépjavitó- és javítások és átte- magas feszültségű tervezése és építése

RT

1:0 (0:0). Az or- érközései során talál- értés csapata a kö- mellett. Egyik csapat méltó játékot, küla- értés keltett meglepe- toria csapata annak b tagja Cipoigan be- rdemeite a győzelmet, jobb volt ellenfelénél. sem csökkenti, hogy egészen indokolt tizen- dö végnélküli csapko- enány durvasággal. A nagy lelkesedéssel 2-ik peroben megítél- rzi a győztes gölt. abb tizenegyet ítel s ti I. által lött labdát pusa, a kitűnő Varga látvány volt, amikor nffi belerugott, amiért vége felé az Egyetér- lesállás miatt már em tudott elérni. Barabás és Szilágyi, a, Francz és Micsinai kot. Steinhübel bírő anjelét adta.

d 2:0 (1:0). Szép ri csapat Matak és zótt a formán alól

(0:0). Országos baj- a feltétlenül jobb özelmével végződött. ötte.

ekvés 4:2. Az AMTE

ylafelhérvári válo- (2:0). A kitűnő biztosan győzött a

(Dés) 2:2 (0:2). bban Cluj

ica) 2. sz. ésekat postán eszközök

A tartalékoló egyetemi csapat nem tudott boldo- gálni a durva dési csapat ellen.

Brasovia (Brassó)—KAC 1:0 (1:0).
A KAC formán alól szereplő csapata kénytelen volt a győzelmet átengedni a nagyon megerősödött Brasoviának, melyben Tóth (BAK) és Geller is szerepelt.

Atlétika

A magyar atlétika bajnokság eredményei:
100 méteres síkfutás: 3 előfutam után bajnok Gerő (KAOE) 10-9 mp.
Magasugrás: bajnok Gáspár (180 cm.)
Súlydobás: 1. Eördög (AEAC) 13 m. 63 centiméter.

110 méteres gátfutás: bajnok Kovács (BBTE) 17 mp.
200 méteres síkfutás: 1. Gerő (KAOE) 22-2 mp. (országos rekord beállítva).

Távolugrás: bajnok Haluska (BEAC) 7 m. 19 cm. (országos rekord.)
3000 m. gyaloglás: bajnok Hóra (FTC) 11 perc 37-7 mp.

Gerelyvetés: bajnok Gyurkó (FTC) 56 m. 43 cm.
400 méteres gátfutás: bajnok Somfai (MAC) 57-4 mp.

800 méteres síkfutás: bajnok Benedek (MAC) 2 perc 09 mp.
500 m. síkfutás: bajnok Némethy (FTC) 16 perc 04 mp.

Rudugrás: bajnok Karlovits (MAC) 3 m. 45 cm.
400 méteres síkfutás: (két előfutam után) Bajnok Karanczy (KAOE) 50-5 mp.

Diszkoszvetés: Bajnok Toldy (FTC) 4206 cm. 2.
1500 m. síkfutás: Benedek (MAC) 4 p. 15-5 mp. 2.

Hármas ugrás: bajnok Ujfaluczky (FTC) 13 m. 83 cm.

A bajnokságok közül a MAC hatot az FTC. három BEAC kettőt BBTE egyet a KAOE három nyert meg.
A rossz időjárás kedvezőtlenül befolyásolta az eredményeket.

• Strandruhák, dresszek, cipők és sapkák gyönyörű kivitelben kaphatók Sugár & Co, sport-ruházában Cluj, Calea Victoriei 5. Téniszcipőkben és felszerelésekben nagy választék.

NYILTTÉR

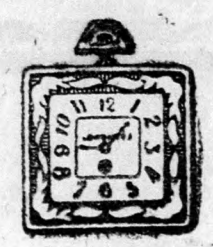
E rovatban közölte a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Tisztelettel értesítem t. üzletfeleimet, hogy **klakoltatás miatt** a Piata Mihai Viteazul 34. sz. alól üzletemet ismét a régi helyiségbe Str. Decebal (Rudolf-ut) 45. sz. alá kényszerültem visszahelyezni. Szíves pártfogásukat továbbra is kérve,
tisztelettel
Noszin Samu

Nősülendők figyelmébe

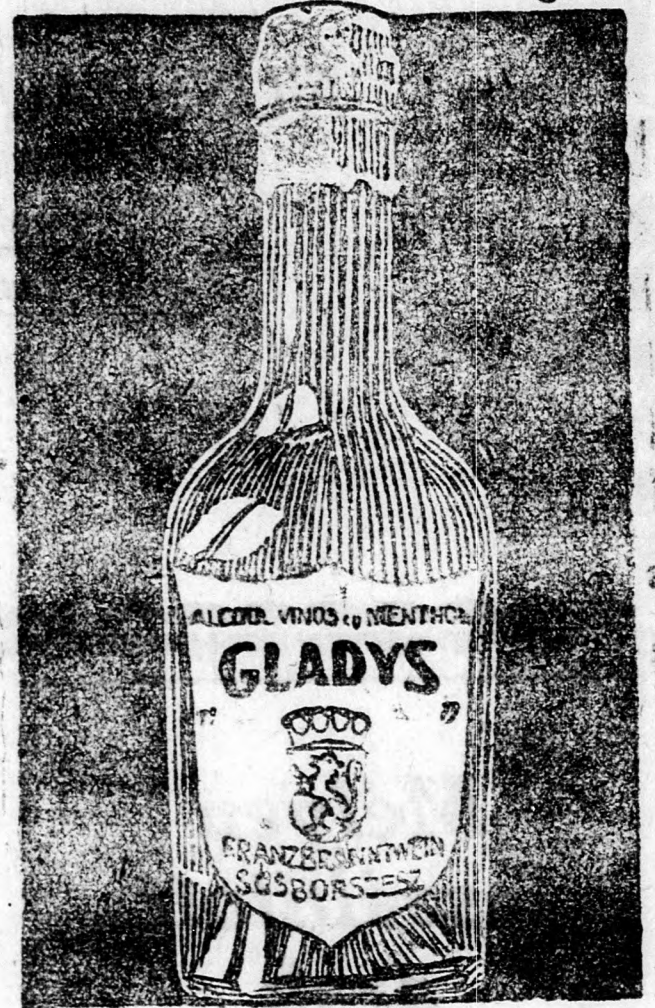
A legelegánsabb férfikelen- gyék, tehér és színes ingek, alsónadrágok, férfiharisnyák **k a l a p o k** a legjutányosabban besze- rezhetők részletfizetésre is:

Weisz Siegfried ruházában, Cluj
Calea Regele Ferdinand 6. szám alatt

Longines

7 nagydíj
Elegáns és pontos!

Utolérhetetlen de mégis kapható a „Gladys” sósborszesz

Gyártja
Herczeg Géza vegyészeti gyára
Cluj Lloyd

Legmodernebb kisautó, 1923 modell, négyüléses

Ego- Automobil

raktárra érkezett Emil Blagához, Cluj-Kolozsvár

GÁRDI és TÁRSA
fényképzési műtermei
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna (v. Bartha Miklós-utca) 13
Portrék, gyermekfelvételek, nagyítások

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár
PÉCHY és TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
Készíti a legszebb tükroket és butor- üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Grünwald üvegesiszolda és tükörárugyár Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnék. Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finatükrök
Oradea-Mare Strada Gorlicy 16. szám

Csecsemők, kisgyermek- ideális ápolószere a Höfer-féle gyermek hintőpor és Höfer-félegyermek- oróm!

Kaiser-Borax
Lemosás
Mindenkinek nagy
Áldás

Telefon 81. **Ládagyár** Flóküzlet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezést és szétszedést részben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron 1361
Sajovics és Lebovits Iakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauți (volt Kajántói-ut) 1 szám

Ha eredményt akar elérni, hirdessen az „UJ KELET”-ben!

Telefon 2-14
Telefon 3-84

VADÁSZ & COMP.

virvezetők-, csatornázás- és villamosvilági- tás berendezési vállalat. Üelet: Str. Universitatii (volt Egyetem-u.) 2
Műhely: Str. Baba Novac (volt Bethlen-utca) 11. szám alatt

Villamos vasalók, főzőedények, csillárok, Tungstram-féle izzólámpák, mindennemű szerelési anyagok állandó nagy raktára.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jellegű hirdetésre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Gép- és gyorsíró ke-
restetik. Cím a kiadóban.
5898

Keresek négy kis gyer-
mekem mellé egy 17, leg-
teljebb 18 éves vallásos
házi tanítót, aki שו"ת
is taníthat és שו"ת per-
fektül kell tudjon romá-
nul, magyarul, aki német-
et is taníthat, előnyben
részesül. — Teljes ellátás
mellett fizetés megegye-
zés szerint. Az állás azon-
nal elfoglalható. Ajánlat
küldendő Geza Rosen-
baum, Abrudbánya. 5933

**Név-
jegyeket,**
születési,
eljegyzési,
esküvői
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kivitelben
készít a
**Kadima-nyomda
Cluj**

Egy fiatalember héber
és német oktatást elvál-
lal. Cím a kiadóban. 5931

Alvincen a báró Hor-
váth Ödön féle kastély-
ban eladó három darab
disz cserépkályha (Hard-
muth-gyártmány) és egy
Párisi kiállításról vett
remek íróasztal. Értekezni
Goldglanc Vilmosnál, Al-
vinc. 5932

Ajánlok azonnali szállításra néhány vagon zöld és fehér

ugorkás- és befőttesüveget

Ösztreicher Tóbiás üvegüzlet, Satu-Mare

Engros

Karlsbadi
porcellán
edények,
tábla-üveg.

Endetall

Mindenféle
poharak,
demyonok,
palackok,

lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

CLUJ,

Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Irodaberendezések

Kopenetz gépzemű asztalosműhely-
ben olcsón szereshetők be

Cluj, Honvéd-utca 92

Eladó elköltözés miatt
járásbírósági székhelyen
belterületen évtizedek óta
fennálló tégla- és cserép-
gyár, szikvizgyár, vala-
mint dohány- és sóáruházi,
italmérési engedéllyel el-
látott vegyeskereskedés
lakóházzal, melléképüle-
tekkel, kertekkel és bel-
telki szántóföldekkel
együtt. Löw E. Frigyes,
Kraszna, Szilágy. 3915

Nagy Matild ipar-
művész nő elvállalja tóra-
öltönyök, tórafüggönyök,
diványpárnák estélyi ru-
hák és estélyi cipőknek,
egyesületi zászlóknak, re-
tikülöknek arannyal v.
selyemmel való műhim-
zését és tervezését Str.
Tunarilor (Zápolya-u.)
17/a alatt. 5879

Kék öltöny kis termetre
eladó. Gyulai Pál-utca 2.
(Pap-utca sarok). Délelőtt
8-10.

Ólomhamu körülbelül
150-200 kg jutányos
áron eladó. Cím a kiadó-
hivatalban.

Gyógy- növényeket

körösbogarat és
anyarozsot vásárol a
„HERBA”
vállalat, Cluj, Strada
N. Iorga 2.

1562

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid-, nárn-
bergi-, diszmű- és játékaru nagykereskedése

NUSSBAUM TESTVÉREK

TÂRGU-MUREȘ—MAROSVÁSÁRHELY

Telefon interurban 200

Eladás csak viszonteladónak!

Mélyen leszállított árak

1 pár fehér vászoncipő ezelőtt 240.—
most 190.—
Kivágott 1-a báreoncipők 290.—

Bata

gyári lerakatában
Cluj, Főter 9. szám

Vászoncipők minden színben raktáron

Vas- és faipari szerszámgépeket

és szerszámokat, benzín elektro-
motorokat és dynamókat, gép-
szijákat, olajokat, gőz-, víz- és
gázarmaturákat, gázcsöveket és
gázcsőidomdarabokat (fiting),
szivattyúkat, továbbá műszaki
és elektrotechnikai cikkekkel a
legszakoszerűbben és legjobb
minőségben szállítja 1544

TECHNIKA R.-T. Targu-Mures

Sürgőnycim: Technica. Telefon 3-36

Nyugagyat

bükkfából kartámlakkal és lábtartóval, vászon nélkül 170.—
extrakivitel 250.—, vászonnal 350.—, extrakivitelben 430
lej bekioldása ellenében legszolidabban szállít nagyban is:
Weisz Kálmán Oradea-Mare (Nagyvárad), Nagyplactér 10

Uj rövidáru üzlet!

Husz év óta fennálló miderkészítő üzle-
tetem rövid- és divataruval kibővítettem

1543

Rosenzweig E. párisi mellüző műterme Cluj, str. Reg. Maria 6

BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET

Barok, csillag és virágcsiszolásul,
valamint adott rajzok után
művészi kivitelben készít
HUNWALD, üvegcsiszolda és tükrőgyára
CLUJ—KOLOZSVÁR, Str. Vlahuta (volt Bolyai-utca) No. 1
Hibás tükröket újra fonszoroz

Lusztig és Nussbacher

cakorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Aggag és Vegyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontszirt,
mütrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gép-
szirt, téglát stb. Vesz: csontot, száraz
és vizes hualást, nyers és olvasztott
fagyut

ZERKESZTŐSÉG, KIA
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Ba
L. Pop (Brassai-utca)

Telefon: Szerkesztő
és kiadóhivatal —
Zs. N. Sz. — —

A kéziratok kizárólag
szerkesztőségnek
zendők. Kéziratokat
adunk vissza

Cluj-Kolozsvár —

A liberális ko-
los lapja, az „Infr
következő oikk jelo

Két héttel eze
Kelet zsidó napilap
A magyarul és romá
napon jelent meg,
a zsidógyűlésről, am
nek a zsidó isko
helyettesítése ellen.
intézte Anghelescu

ugyanazokban a sor
miniszterét türelem
immorális (t. i. a m
— mint az állam
lomnak a zsidóság

Marton ur
ternek említett ny
(t. i. a miniszter),
hét évi átmeneti id
rendelkezést.

A szóbanforgo
részesült. Majdnem
tetbe annak ellenér
vett magának egy
ilyen impertinenci
közönségesen hazu
állam nem respekta
ígéretét.

Legelőször is
a román állam eg
egy szónyi ígéretet
azok a zsidó iskol
És ők szegték meg
fogjuk bebizonyítan

A zsidó iskol
alakult, egyéb fele
feltételek alapján a
tartására kötelezett
mert és mi is má

A kérdés részletes
kostunk bele, ma
szükségesnek tartju
Ezért hivatalos tel
vezérigazgatótól ez
nak az állammal h

A Tarbut ko
létesült, miután
magukat, hogy re
amelyet számukra

Azalatt a h
menet ideje —
fog, hogy a magy
román, vagy a h
magyar nyelv csai
ként szerepelhet.

Románul fo
földrajzot, román
aleget fognak ten
törvényekben az
valamint a tanár

előíró összes rend
Végeredmén
hogy a Tarbut-gi
ladást fog tenni
héber nyelvre va
fogják az összes

Az iskola
mintán kötelezték
a teljesítésére. M
a következőképen

Ahelyett,
első osztályban
vezették volna be
csőzetesen a több
amellyel elérte